

Maksu peruuttamatta jätetystä huoltajan loman ajaksi varatusta varhaiskasvatusjaksosta kesä-, syys-, joului- ja talvilomien ajalta toistaiseksi 1.6.2026 alkaen

KAKOLK 17.02.2026 § 7
379/02.05.00.01.01/2025

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 10 § mukaan peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta voidaan periä maksu. Laki toteaa: *Jos lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä, voidaan peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta periä puolet tämän lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta. Vaikka perheen tulot olisivat niin pienet, ettei lapselle ole määrätty kuukausimaksua, voidaan tässä momentissa tarkoitettulla tavalla käyttämättä jätetystä varhaiskasvatuksesta kuitenkin periä puolet 7 §:n mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta.*

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa on huoltajille ilmoitettu määräajat, mihin mennessä lomien (kesä-, syys-, joului- ja talviloma) hoitoaikavaraukset sekä lapsen loma-ajat on ilmoitettava. Varhaiskasvatuksen loma-aikojen suunnittelu perustuu näihin huoltajien ilmoittamiin lomiin sekä hoidon tarpeeseen. Huoltajien tekemien varausten mukaan vahvistetaan henkilökunnan lomat, tilataan siivous- ja ruokapalvelut sekä päätetään, mitkä toimipaikat pidetään auki lomien aikana.

Lomien ajaksi lapsille tehdään varauksia huomattavasti enemmän, kuin heitä todellisuudessa on yksiköissä paikalla eli kaikista lasten poissaoloista ei ilmoiteta. Tämä aiheuttaa sen, että lomien ajaksi varataan liikaa ruoka-annoksia ja henkilöstöresurssia, joista aiheutuu varhaiskasvatukselle turhia kuluja. Heinäkuussa 2024 joka päivä oli poissa 340 lasta ilmoittamatta tai ilmoitus tehtiin liian myöhään. Tästä aiheutui ylimääräisiä kustannuksia yhteensä 265 000 euroa (ruokakuluja 45 000 euroa ja palkkakuluja 220 000 euroa). Tällä rahalla olisi saanut varhaiskasvatukseen palkattua koko toimintavuodeksi lisää noin viisi varhaiskasvatuksen opettajaa tai seitsemän varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Kesällä 2025 (kesä- ja heinäkuussa) Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa oli käytössä lisämaksu lomansa ajaksi peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta. Lisämaksukäytännön vuoksi kesäkuussa 2025 meni ylimääräisiä kuluja 83 000 euroa vähemmän kuin kesäkuussa 2024 ja heinäkuussa 95 000 euroa vähemmän kuin heinäkuussa 2024. Kesältä 2025 saatiin säästöä kesään 2024 verrattuna yhteensä 178 000 euroa.

Viime joululoman eli joulun 2025 aikana ei lisämaksua ollut käytössä. Seitsemän päivän (22.-31.12.2025, 2.1.2026 ja 5.1.2026) aikana hukkaan meni noin 60 000 euroa peruuttamattomien varausten vuoksi. Jokaisena seitsemänä päivänä oli lähes 50 työntekijää (16 ryhmää) töissä liikaa. Suhteellisesti eniten perumattomia poissaoloja oli 23.12.2025. Kyseisenä päivänä varauksia oli tehty 520 lapselle, mutta paikalla oli vain 290 lasta eli 44 prosenttia paikan varanneista. Myös 31.12.2025 paikan varanneita lapsia oli paljon pois: varauksia oli tehty 543 lapselle ja paikalla oli vain 266 lasta eli 49 prosenttia paikan varanneista.

Jotta varhaiskasvatukselle tulisi ajoissa tieto, että lomien ajaksi varattua paikkaa ei käytetä ja lapsi jää pois varhaiskasvatuksesta, otetaan käyttöön mahdollisuus periä peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta maksu lomien ajalta (kesä-, syys-, joului- ja talviloma) toistaiseksi.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa ehdotetaan otettavaksi käyttöön lomien ajaksi (kesä-, syys-, joului- ja talviloma) toistaiseksi seuraava käytäntö: Jos lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä määräajassa, peritään peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta puolet varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesta kuukausimaksusta. Tämä käytäntö koskee vähintään yhtä kalenteriviikon pituista ajanjaksoa (päivätaloissa ma-pe ja vuorohoidossa ma-su). Jos lapsen edellä mainittua vähintään yhden kalenteriviikon ajaksi varattua varhaiskasvatusta ei käytetä, tulee se perua viimeistään 14 kalenteripäivää ennen varauksen alkua. Tästä peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta peritään aina puolet kuukausimaksuksi määritellyn asiakasmaksun lisäksi, jos kyseessä on vähintään yhden kalenteriviikon pituinen ajanjakso (päivätaloissa ma-pe ja vuorohoidossa ma-su). Jos asiakasmaksu on 0,00 euroa, peritään asiakkaalta puolet varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta. Lisämaksu peritään myös heinäkuulta, vaikka kuukausi muutoin olisi perheelle maksuton. Huoltajien on tehtävä peruutus kirjallisesti sähköpostilla yksikön/päivystävälle johtajalle (viimeistään 14 kalenteripäivää ennen varauksen alkua). Lisämaksu on ulosottokelpoinen (laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, 19 §).

Tällä toistaiseksi käyttöön otettavalla maksulla halutaan vahvistaa Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen toimintamallia Älä varaa varalta. Jokaiselle lapselle löytyy kyllä lomien ajaksi varhaiskasvatuspaikka, jos perheelle tulee äkillinen hoidontarve eli huoltajien ei tarvitse varata varhaiskasvatuspaikkaa varalta.

Valmistelija: varhaiskasvatusjohtaja

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

että huoltajilta peritään lomansa ajaksi varattua ja peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta lisämaksu, joka on puolet kuukausimaksuksi määritellystä asiakasmaksusta. Jos asiakasmaksu on 0,00 euroa, peritään asiakkaalta puolet varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta. Käytäntö koskee vähintään yhden kalenteriviikon eli päivätaloissa ma-pe ja vuorohoidossa ma-su huoltajan lomansa ajaksi varattua varhaiskasvatusjaksoa kesä-, syys-, joului- ja talvilomien ajalta toistaiseksi. Tarpeeton varaus tulee perua viimeistään 14 kalenteripäivää ennen varauksen alkua sähköpostilla yksikön/päivystävälle johtajalle. Lisämaksu peritään myös heinäkuulta, vaikka kuukausi muutoin olisi perheelle maksuton. Lisämaksu on ulosottokelpoinen. Tämä päätös on voimassa 1.6.2026 alkaen toistaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Karita Kaita saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.